

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ

Дослідження місця і ролі Києво-Могилянської академії в історії української філософії було розпочато лише з 60-х рр. ХХст. (праці В.Нічик, М.Кашуби, І.Захари, Я.Стратій та ін.). До цього часу перепону на шляху історико-філософського дослідження спадщини професорів Києво-Могилянської академії утворювали принаймні 3 передсуди, що панували в колі дослідників:

а) переконання, що взагалі вітчизняна історія філософії бере початок з XVIII ст. Все, що було в нашій культурі в більш давні часи, кваліфікувалось в історико-філософському плані як доба “невігластва” (Г.Шпет);

б) погляд на філософську спадщину киевомогилянців як в кращому разі спробу відтворення в Україні західноєвропейської, середньовічної схоластики, що на той час історично зжила себе (Д.Чижевський);

в) зрештою, як реакційну, релігійну філософію, яка не варта в силу цього конструктивного осмислення (праці багатьох радянських дослідників).

Звільнення від цих передсудів в результаті зусиль вчених по перекладу та аналізу в контексті європейської та української культурної традиції трактатів з філософії професорів КМА дозволяє підставно висновувати:

а) філософія в КМА не є “передмовою” до дійсної історії української філософії, а складає особливий етап цієї історії, що бере свій початок в давньоукраїнській культурі княжої доби;

б) філософія професорів КМА реалізувала нагальну потребу завоювання здобутків тогочасної західноєвропейської філософії і поклала початок професійної філософії в історії української культури;

в) сутність філософії КМА утворюється через діалог західної і східної гілок історії європейської філософської думки. В результаті було одержано оригінальний здобуток, що визначає своєрідність української філософської думки, яка не зводиться однозначно ані до класичної західноєвропейської, ні до візантійської, східноєвропейської традицій.

Особливості філософії професорів КМА відображають специфіку культури українського(козацького) бароко. Ця філософія утворює самостійний етап в історії української думки.